13.6.2025

Asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (HE 45/2025 vp)

Apulaisprofessori Sirja-Leena Penttinen

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Kokonaisarviointi

- HE 45/2025 vp pyrkii uudistamaan sähkömarkkinalainsäädäntöä tarpeellisilta osin energiamurroksen aiheuttamien muutosten vuoksi.
- Kokonaisuutena arvioiden nyt ehdotetut muutokset ovat suurelta osin perusteltuja ja tarpeellisia kattamaan nykyisessä lainsäädännössä olevia katvealueita energiasiirtymän aiheuttamien tuotanto- ja kulutusrakenteita koskevien muutosten vuoksi.

Erityiset huomiot

- Suurjänniteverkon rakentaminen
- Kantaverkonhaltijan kehittämisvastuun laajentaminen
- Sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevat muutokset
- Energiaviraston toimivalta ennakkotietopäätöksen ja kehittämissuunnitelman osalta
- Liittymän enimmäisteho

Suurjänniteverkon rakentaminen ja kantaverkonhaltijan kehittämisvastuun laajentaminen

- Suurjännitteisen jakeluverkon määritelmän muuttaminen mahdollistaa jatkossa yli 110 kilovoltin verkkoinfrastruktuurin rakentamisen paikallisesti ja alueellisesti myös jakeluverkonhaltijoille.
- Muutos mahdollistaa entistä nopeamman ja joustavamman tuotannon ja kulutuksen integroimisen sähköjärjestelmään myös paikallisella ja alueellisella tasolla.
- Merituulivoiman kehitys ja sitä tukevan lainsäädännön aiheuttamat muutostarpeet ilmeisiä kantaverkonhaltijaa koskevan kehittämisvastuun laajentamisen osalta.

Sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevat muutokset ja Energiaviraston toimivalta

- Ehdotetut muutokset sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuuteen tukevat erityisesti vetysektorin kasvua.
- Energiaviraston uusi toimivalta ennakkotietopäätöksen osalta sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevien uusien tulkintalinjojen kehityksessä merkittävä. Ehdotetun pykälän selkeys?
- Kantaverkonhaltijan kehittämissuunnitelman osalta ehdotetut muutokset täytäntöönpanevat sähkömarkkinadirektiivin velvoitteet yksityiskohtaisemmin ja selkeämmin. Kuuleminen ja läpinäkyvyys?

Liittämisvelvollisuus ja enimmäisteho

- Liittämisvelvollisuuden rajaus enimmäistehon perusteella; enimmäistehoa ei kuitenkaan määritellä kiinteänä lukuna.
- Tämä on perusteltua erityisesti, koska kehitys merituulivoiman osalta on vasta alkamassa Suomessa ja hankkeiden kokoluokka tulee todennäköisesti kehittymään globaalien trendien mukaisesti.